

Tiếng nói của văn nghệ - Hoàn cảnh sáng tác, Dàn ý phân tích tác phẩm

I. Vài nét về tác giả

- Nguyễn Đình Thi (1924-2003)
- Quê quán: Nguyên quán ở làng Vũ Thạch, hiện nay là phố Bà Triệu- phường Tràng Tiền, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội
- Sự nghiệp sáng tác:
 - + Ông là nhà văn, nhà phê bình văn học và là nhạc sĩ Việt Nam thời hiện đại
 - + Thuộc thế hệ các nghệ sĩ trưởng thành trong kháng chiến chống Pháp. Ông viết sách khảo triết học, viết văn, làm thơ, soạn kịch, viết lí luận phê bình
 - + Ông được nhà nước phong tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật năm 1996
 - + Các tác phẩm tiêu biểu: Bên bờ sông Lô, Vào lửa, Mặt trận trên cao...

II. Tác phẩm

1. Hoàn cảnh sáng tác

- Tiểu luận “Tiếng nói của văn nghệ” được Nguyễn Đình Thi viết năm 1948, in trong cuốn “Mấy vấn đề văn học” (xuất bản năm 1956)

2. Bố cục

- Phần 1: từ đầu bài cho đến “cách sống của tâm hồn”: Nội dung tiếng nói của văn nghệ.
- Phần 2: Tiếp theo đoạn 1 cho đến cuối bài: Văn nghệ mang lại nhiều giá trị thiết thực trong cuộc sống con người.

3. Giá trị nội dung

- Bài tiểu luận bàn về nội dung của văn nghệ và sức mạnh kì diệu của nó đối với đời sống của con người, giúp con người được sống phong phú hơn và tự nhiên hoàn thiện nhân cách tâm hồn mình

4. Giá trị nghệ thuật

- Bố cục chặt chẽ, hợp lí, dẫn dắt tự nhiên. Lối viết giàu hình ảnh, sử dụng nhiều dẫn chứng thơ văn, dẫn chứng thực tế, khẳng định các ý kiến, nhận xét, tăng sức hấp dẫn cho bài viết.

Soạn bài

5. Phân tích tác phẩm

I. Mở bài

- Đôi nét về Nguyễn Đình Thi: Một người tài năng với hoạt động nghệ thuật khá đa dạng được biết đến như viết sách khảo triết học, viết văn, làm thơ, soạn kịch, viết lí luận phê bình
- Bài viết đã nói lên những đặc trưng tiêu biểu và đề cao vai trò của văn nghệ trong đời sống con người

II. Thân bài

1. Nội dung tiếng nói của văn nghệ

- Khi sáng tác, người nghệ sĩ không phải chỉ lấy chất liệu từ đời sống hiện thực mà còn gửi gắm vào đó cách nhìn, lời nhắn nhủ của riêng mình => Văn nghệ không chỉ phản ánh cái khách quan mà còn biểu hiện tư tưởng, tình cảm của người viết
 - Tác phẩm nghệ thuật được nói bằng những say sưa, vui buồn, yêu ghét, mơ mộng => Đem đến cho con người sự ngỡ ngàng mới lạ giữa bao điều thân thuộc
 - Nội dung tiếng nói của văn nghệ còn bao gồm cả những nhận thức rung cảm nơi người đọc (người đọc tham gia vào quá trình đồng sáng tạo với người nghệ sĩ)
- => lập luận bằng những luận cứ trong tác phẩm và thực tế => Nội dung của văn nghệ là hiện thực mang tính cụ thể sinh động được phản ánh qua lăng kính của người nghệ sĩ, là đời sống trải nghiệm của người nghệ sĩ và của chính độc giả cộng lại

2. Văn nghệ mang lại nhiều giá trị thiết thực trong cuộc sống con người

- Vai trò của tiếng nói của văn nghệ
- + Giúp mỗi con người sống đầy đủ hơn, phong phú hơn với cuộc đời và chính mình, làm “thay đổi hẳn mắt ta nhìn, óc ta nghĩ”
- + Văn nghệ là sợi dây ràng buộc họ chặt hơn với cuộc đời, giúp con người biết rung cảm và ước mơ trong cuộc đời lắm cơ cực
- + Góp phần giữ cho “đời cứ tươi”

- Bản chất của văn nghệ:

+ Nghệ thuật là tiếng nói của tình cảm

+ Văn nghệ nói nhiều đến cảm xúc.

+ Văn nghệ mượn sự việc để tuyên truyền

⇒ Sức mạnh của văn nghệ:

- Văn nghệ giúp mọi người tự nhận thức mình, tự xây dựng nhân cách và cách sống của bản thân mình và xã hội: Nghệ thuật không đứng ngoài trỏ về cho ta đi, nghệ thuật vào đốt lửa trong lòng chúng ta, khiến chúng ta phải tự bước đi trên con đường ấy

⇒ Dẫn chứng phong phú, sát thực => Sức mạnh kì diệu, làm thay đổi nhận thức con người

III. Kết bài

- Khái quát những giá trị tiêu biểu về nghệ thuật làm nên thành công của tác phẩm: cách viết chặt chẽ, lập luận xác đáng nhưng cũng giàu hình ảnh và cảm xúc

- Liên hệ trình bày suy nghĩ về vai trò của văn nghệ đối với đời sống tinh thần của cá nhân người viết

Mời các bạn xem tiếp tài liệu tại: <https://vndoc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-9>